

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Iacobi Philippi Tomasini Sancti Georgij ab Alga Venetiarum Canonici Secularis De Donariis ac Tabellis Votivis Liber Singularis

Tomasini, Giacomo Filippo

Vtini, 1639

XXV. Vinitorum Vota.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13253

At enim cum suos cuique agros integros esse conueniret, in
TERMINIS distinguebantur, qui fasciis, unguentis, coro-
 nis ornabantur. Testis Flaccus Siculus: cum terminos assigne-
 rent, ipsos quidem Lapides in proximam terram collocabant; proxime ea
 loca, quibus fossis fissis & fissis erant, & unguento velaminibusque,
 & coronis eos coronabant. Neque tantum lapides ut terminos, sed
 Tænijs & velaminibus Arbores ipsas ornabant veteres. Stat.
 11. Thebaid.

_____ ac arbore casta

Nellere purpurcas niueo discrimine vittas.

Idque additis Lucernis. Quomodo apud Prudentium contra
 Symmachum:

_____ fumificas arbor vittata Lucernas

Accipit.

Statua pariter Termino erecta erat, è quadrato lapide, vel sti-
 pite dedolato, cincto, & coronato, unde Apuleius Lib. 1. Flo-
 rid. *Vel enim colliculus sepimine consecratus, vel truncus dolamine effi-
 giatus, vel cespes libamine humigitus, vel Lapis unguine delibutus.*
 Erant enim apud Lapides terminales, & Arbores terminales. Ouid.
 Lib. 2. Fastorum.

Termine, siue lapis, siue es disertus in agro

Stipes, ab antiquis tu quoque numen habes.

CAPVT XXV.

VINCTORVM VOTA.

Bacchum depressos ad sordida hominum animos pri-
 mum è mortalibus ad Deorum cultum erexisse, ceci-
 nit Ouid. Lib. v. Fastor.

An e tuos ortus Ara sine honore iacebant

Liber, & in gelidis herba reuerta focis.

In libatione enim sacrificiorum summa est, cuius Bacchus
 auctor perhibetur. Huic igitur, quod vinum ostendisset sum-
 mum

num naturæ lætitiæq; præsidium, veteres extremum semper in cœna poculum in eius honorem delibabant. In primis verò ipsos Dionysij in templo memorat Philostratus in vita Apollonij Lib. 11. Cap. 1v. Falces, Cophinos, & Torcularia, ceteraq; Vindemiæ instrumenta, partim aurea, partim argentea suspendisse. Baccho etiam erectam fuisse columnam hedera cinctam ex Euripide refert Clemens Alexandrinus Lib. 1. Stromatum. Hedera verò ijs caput cingebatur, quicunq; Libero Patri erant initiandi, ut ostendit Euripides in Bacchis. Hinc sacrificantium coronæ, quibus caput vinciebatur ad illius Dei imitationem, Bacchæ dicebantur, teste Nicandro: quæ non minus quàm thyrsus siue hedera Baccho ipsi suspendebantur Epigram. c. 5. Addit Porphyrius de Abstin. Lib. 111. Græcos Bacchi Statuæ cornua bouis affixisse. Ad quem morem respexit fortassis Poeta Venusinus, dum sic de Baccho venuste:

— *tunc pauper cornua sumit.*

Eidem apud Græcos Satyrum posuit vitium sator Epigr. c. v. Et quidem vitium præterea totidem primitias, quot erant campi. Ibidem cap. 7. Dionysius Bassaris Euronome Clauas ponebat c. v. epigr. 3. Echinum Vinitor viuum nocium Baccho viuum suspendit; Mortuum etiam: Lepori pariter Vuis infesto cerebrum elisit, quem Baccho victimam & munus obtulit. Sues ante priuatas fores Ægyptios iugulare solitos in honorem Bacchi memorat in Euterpe Herodotus.

Notabile est, Veteres Baccho *Sobria* sacrasse, quæ Græci *Νηφάλια*, id est, *Sobria*, vocabant. Quibus sacris vinum bibere nefas erat. Scitè enim Poeta Anthologiæ Lib. 1. latinis verbis:

— *inunctus Nymphis est Bacchus g'atus, at ignem ardentem capies, hunc nisi misueris.*

Hæc autem prima & antiquissima apud multos sacrificia fuisse ex Theophrasto prodit Porphyrius de Abstin. Lib. 11. pag. 156. *quæ nihil aliud erant, quàm ex aqua libatio.* Vnde Clidemo

mo auctore apud Suidam ei tempore tantum pluuio hostiæ immolabantur.

Votum Baccho factum refert vetus Lapis:

LIBERO. PATRI
SANCTO. SACR
SEX CÆLIVS

PRIMITIVVS. ET

PUBLICIA. ANTULLA

VOTO. SVSCEPTO

D. D

Aram quoque erectam, patet ex saxo Castuli in Hispania.

SACRVM

LIBERO. PATRI

C. CRESCENTIVS

EX. VOTO

ARAM. D. F. D. D

Adde, sacra triennialia Baccho facta. Quod tacitè innuit Oppianus de Venatione Lib. I. vers. 25.

ἐν ἐβέλω τρίτη σε τὰ γυνόει βακχοῦ ἡχῆ

Rittershusio sonant:

Nolo trietrium te nunc montanum Bacchum.

Censebatur ille montium Deus, quare colebatur potissimum autumnii tempore, unde Poëta:

Tertia succedit Bacchi variabilis ætas,

Sentit adesse nōnos rustica turba Deos.

In Orgijs autem Bacchicis ouum fuisse consecratum legimus apud Plut. Symp. Lib. II. Quæst. III. ut exemplum omnia gignentis & in se continentis. Baccho etiam sacram fuisse obliuionem notat idem Symp. Lib. I. Quæst. I. quod nihil eorum memoriâ tenendum, quæ per vinum committuntur. Hinc Martialis lepidè admodum Lib. I. Epigr. 28.

Μισῶ μνήμονα συμπίτην Πρόκιλλε.

Elegans in hanc rem Lindavi monumentum est, quamquam, ut verè iudicauit Gruterus, suspectæ vetustatis.

DIIS.

DIIS. MAXIMIS
 BACCHO. ET. SOMNO
 HVMANÆ. VITÆ
 SVAVISSIMIS
 CONSERVATORIB
 SACRVM

Sacrificia demum ipsi cum tripudijs instituebantur: unde Dionysius Tripudij Deus appellabatur. Idq; à mulieribus, quas in expeditione Indica locias ipsi credidit fabulosa vetustas, quæ ab vesanis clamoribus Baccharum cognomen meruerit. Atq; ut fertilitatis opinio festiuitati accederet, ex altissimis arboribus Imagines quædam modò fictiles, modò ligneæ, Baccho similes suspendebantur, quæ à paruitate oris dicebantur Oscilla, ut longissimè possent conspiciere. De quibus iam nolo plura, quum Cap. xx. ea pro argumenti ratione exposita fuerint.

CAPVT XXVI.

VOTA NYMPHIS OBLATA.

Nymphas terrestres quorumvis animantium atque in primis Bacchi nutrices, imo prætorum ac florum præfides censuerunt antiqui. Earum itaq; cultus insignis erat, etiam Fontium nomine, ut est in veteri monumento Brixie:

FONTIBVS
 DIVINIS

SACR

M. ANTONIVS

SP. F. SILPHON

V. S. L. M

Vtrosque iunctim veneratus est Senex, cuius hi versus Viticæ legebantur:

SEX.